Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. sau 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 222. Brașov, Lunĭ-Marțĭ 8 (20) Octomvre 1896.

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvre 1896 st. v.

s'a deschis nou abonament la care învităm pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . 12 fl.
pe șése lunĭ . . . . 6 fl.
pe trei lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 francĭ
pe șése lunĭ . . . . . 20 „
pe trei lunĭ . . . . . 10 „

Abonarea se póte face mai ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Părerile contrarilor.

Până acuma dintre tóte diarele unguresci numai două s'au ocupat, în nisce raporturĭ datate din Transilvania, de conferența generală a alegătorilor noștri convocată la Sibiiu. Aceste și sunt foile, carĭ aduc cele mai dese și amĕnunțite raporturĭ despre cele ce prind cu urechia corespondenții lor, că s'ar petrece între noi.

De astă-dată pare însĕ că n'au multe de spus și decĭ vorbesc despre cele ce au premers convocărei conferenței și despre cele ce se prepară de mâna lungă a politicei, care numai spre înaintarea scopurilor nóstre naționale nu militézä.

Fórte caracteristic este, că ni-se spune indirect, cum Banffy voesce sĕ paraliseze politica națională română, înjghebându-șĭ un grupuleț de mamelucĭ tinerĭ românĭ, care sĕ umple pipa cinstitului baron la ședĕtórea dela Pesta a aleșilor „națiunei“.

Nu cum va între aceștĭ tinerĭ e numĕrat și vestitul famul dela Năsĕud al lui Banffy? Despre acest famul credincios aflăm, că de astădată candidéză „serios“ în cercul Năsĕudului și că lista noilor deputațĭ guvernamentalĭ va fi împodobită și cu numele Csokán János.

Cu întrebarea, décă autoritățile vor permite, orĭ nu ținerea conferenței naționale române, se ocupă numai „Egyetértés“, trăgênd cu intențiune o paralelă între modul convocărei „Sachsentag“-ului și a conferențelor române naționale.

Se'nțelege, că conclusiunea nu iese în favorul Românilor.

Nu scim, ce față vor face de astă-dată autoritățile, dér aflăm a fi de interes sĕ împărtășim publicului, cel puțin în estras, mersul ideilor politicei, ce se clocesce față cu noi Românii în cabinetul lui Jeszenszki, care conduce chiar și alegerile în ținuturile locuite de naționalitățĭ.

Atragem din nou atențiunea Românilor asupra acestor uneltirĭ; sĕ vegheze și sĕ se apere pe ei și pe popor în contra lor!

„Acțiunea electorală a Valahilor“.

„*Budapesti Hirlap*“ bine cunoscut între diarele maghiare ca acela care are cele mai dese raporturĭ despre cele ce se petrec séu s'ar petrece între Românĭ, debutézä și în numĕrul sĕu de Sâmbătă cu un raport special datat chip — ca sĕ se abată atențiunea — din orașul Brașov. In acest raport se indrugă multe verdĭ și uscate despre stăruințele Românilor ardelenĭ de-a afla resultatul visitei monarchului nostru în Bucurescĭ, în ce privesce nisuințele nóstre naționale, și despre pretinsa nemulțămire a tinerimei valahe cu politica de pasivitate.

Cu privire la politica de pasivitate raportorul quasi brașovén al fóiei unguresci spune, că dintre elementele tinere mai mulțĭ ar fi aplecațĭ, ca, décă nu altfel, cel puțin sĕ facă așa ca Sașii, și sĕ între în politica activă; s'a mai dus vestea, că mai mulțĭ *s'au presentat la Banffy* pentru mandate, și că Banffy va nimici, prin constituirea unui grup de partidă guvernamentală română, cea mai gravă acusațiune a străinătății, că Românii nu sunt representațĭ în parlament. Grupul acesta parlamentar de partidă guvernamentală română ar fi sĕ fiă compus, după raportor, din vr'o 10—15 „gigerlĭ“ românĭ.

In fața acestei stărĭ de lucrurĭ, Românii s'au întrebat, dice raportorul, că ce sĕ facă acum? S'a vĕdut necesitatea unei conferențe, dér cum sĕ se întrunéscă conferența, când cea dela 15 Maiŭ a fost oprită? S'a dis atuncĭ, că conferența aceea a fost oprită numai de autoritățĭ, ér guvernul n'a rĕspuns încă la recursul înaintat, decĭ nu este eschis, ca ținerea conferenței sĕ fiă permisă.

Astfel, dice raportorul (ungur?), Dr. Rațiu a convocat o conferență confidențială pe diua de 14 Octomvre la Sibiiu; acésta s'a și întrunit, și a opinat, că află de lipsă conchemarea conferenței naționale pe diua de 24 Octomvre.

Raportorul termină apoi din cuvênt în cuvênt așa:

„Acum se nasce întrebarea, că ce fel de scop positiv are acéstă nouă acțiune?

„Ómenii lui Rațiu dic, că la cas décă guvernul nu va permite ținerea acestei conferențe, atuncĭ e evident, că visita monarchului în Bucurescĭ nu va avé nicĭ o consecință, și că pentru Românĭ situația a rĕmas neschimbată. Décă va permite, atuncĭ permisiunea va fi o asigurare pe față, ba mai mult o garanță, pentru faptul, că consecințele visitei din Bucurescĭ vor fi favorabile cu privire la românism, și de aceea conferența națională, ce se va ține la 24 Octomvre, ar enuncia numai următórele: Românismul rĕmâne și mai departe pe punctul de vedere actual de pasivitate, până când legile electorale nu vor fi modificate în părțile ardelene cel puțin într'atâta, încât sĕ fiă egale cu dispozițiunile legei electorale, valabile dincóce de délul Craiului.

„Décă dieta viitóre ar modifica în înțelesul acesta legea electorală, atuncĭ o conferență viitóre ar modifica și programul dela 1881 dela Sibiiu și încă așa, că ar enuncia *activitatea*, și ar lăsa sĕ cadă punctul privitor la *autonomia Transilvaniei* în convingerea, că susținêndu-șĭ celelalte pretensiunĭ, totușĭ ar fi cu putință de a se înțelege pe basa acésta cu orĭ și ce guvern maghiar.

„Acésta este icóna situației politicei naționale române în raport cu viitórele alegerĭ, și astfel candidații guvernamentalĭ séu opozițiunalĭ de prin cercurile electorale locuite de Românĭ n'au nicĭ un motiv de a fi îngrijațĭ, că tirtipurile lor vor fi turburate prin activitatea naționaliștilor românĭ“.

* * *

Sub titlul „Acțiunĭ ale naționalităților“, vedem și în „Egyetértés“ de Duminecă un raport special, care se ocupă însĕ nu numai cu Românii, ci și cu Sașii. Raportul séménă ca ou cu ou cu al lui „Budapesti Hirl.“ în ce privesce mersul ideilor, așa că îțĭ vine a crede, că derivă din aceeașĭ pénă, care și-a mutat numai de astă-dată data la Sibiiu, unde, credem, este a se și căuta isvorul raporturilor.

Vorbind despre Sașĭ dice:

„Cu ocasia alegerilor se va mai pune în mișcare și comitatul nostru locuit de naționalitățĭ, care de-altmintrelea este anost. Mai întâiŭ vom avé „Sachsentag“ în 22 a lunei curente. Ce însémnă érășĭ acésta? — va întreba cetitorul maghiar, care trăesce departe de classica patriă de odinióră a celor trei națiunĭ și patru confesiunĭ. Și „Sachsentag“-ul a fost până acuma un astfel de „Rumpfparlament“, cum au fost conferențele naționale ale Valahilor, numai cât, firesce, cu un program mult mai moderat și nu pe basă representativă, ca acelea“.

Vorbesce apoi de ivirea pe scenă a partidei Sașilor „verdĭ“ și dice, că aceștia în timpul din urmă au urgitat conchiămarea „Sachsentag“-ului, ca sĕ dovedéscă, că cei de sub flamura lui Wolff nu sunt în stare a dobêndi dela amiciția lor cu Banffy nicĭ măcar permisiunea ținerei unui „Sachsentag“. „Mai cu sémă au urgitat acéstă ținere, după ce Banffy a declarat în parlament, că nu va permite formarea de partide politice pe base de naționalitate. Au credut, că astfel vor prinde pe Wolff (conducĕtorul Sașilor), dér acesta este un harnic politician și, ca sĕ pótă ține „Sachsentag“-ul, a conchiămat pe alegĕtorii din fundul regiu pe basa programului săsesc, dér fără deosebire de confesiune și naționalitate; cu acésta a cădut caracterul național al adunărei și guvernul nu póte sĕ facă esceptiunĭ formale față cu conchiămarea. „Sachsentag“ va fi decĭ, dér firesce nu în înțelesul dorit de Sașii „verdĭ“...

Trecênd la Românĭ, raportorul dice:

„După Sașĭ au intrat și Valahii în acțiune, căcĭ sunt de părere, că décă nu vor face ceva, nu numai că nu vor mai respecta alegĕtorii românĭ passivitatea de atâtea-orĭ anunțată, dér Banffy va da mai multor tinerĭ românĭ și mandate guvernamentale, numai ca sĕ arate lumei, că politicii naționaliștĭ românĭ nu representă adevĕratele sentimente ale Românilor“.

Vorbesce apoi de conferența confidențială dela Sibiiu și sfirșesce dicênd, că convingerea generală ar fi, că ținerea conferenței conchiămate tocmai așa nu o vor permite autoritățile, cum n'au permis'o în luna lui Maiŭ.

Impresiunĭ și reflexiunĭ.

Brașov, 7 (19) Octomvre.

Stimate D-le Redactor! Cred, că nu voiu face rĕu, décă vĕ voiu descrie aicĭ fugitiv unele impresiunĭ, pe carĭ le-am primi în aceste trei dile din urmă, în carĭ orașul nostru, esceptionând părțile locuite de Românĭ, furnica de strĕinĭ împintenațĭ și strălucea în splendórea tricolorelor maghiare și a câtor-va stégurĭ săsescĭ — tóte spre mărirea și ridicarea festivității inaugurării monumentului lui Arpad de pe Têmpa. Compatrioții noștri sașĭ „*bĕtrânĭ*“ séu „*negri*“ cum se mai numesc ei, se întreceau în a-șĭ oferi serviciile milenarilor, venițĭ împreună cu ministrul de interne Perczel Dezsö din Budapesta, apoi din prejurimea Brașovului și de prin Sĕcuime.

Pe noi, Românii, puțin ne dóre capul de sĕrbările lor milenare, de aceea nicĭ nu mĕ voiu dimite în detailurile descrierii festivităților, ci mĕ mărginesc a-mĭ schița pe scurt impresiunile, primite.

De tot ce au putut sĕ se bucure „*milenarii*“ mai mult a fost timpul frumos și favorabil, până când arangiarea festivităților și decurgerea lor au fost cât se póte de monotóne și triste.

Incepênd dela sosirea episcopului săsesc *Müller* din Sibiiu și până la coborîrea „*jubilanților*“ de pe Têmpa, totul părea a fi sforțat. Entusiasmul era numai ca tras de pĕr, ba până și caii din banderii steteau cu capurile plecate.

Sașii „*verdĭ*“ s'au abstinut dela serbarea milenară, ba și-au manifestat desinteresul față cu ea și prin aceea, că în diua, în care era așteptat ministrul, ei luară jos de pe casele lor tóte decorațiunile, cu carĭ le împodobiseră cu o di mai 'nainte în onórea episcopului lor săsĕsc.

Banderiul cu care au condus pe ministrul Perczel dela gară, la sosirea sa în Brașov, a fost mare, însĕ c'un aspect mai mult tragic-comic: călăreții sașĭ posomorițĭ și apaticĭ, Ciangăii urîțĭ și murdarĭ. Nu sciu dĕu, ce-șĭ va fi gândit d-l Perczel, când a plecat dela gară spre oraș în mijlocul unei escorte, pe care totușĭ arangiatorii au voit sĕ o mai împodobéscă prin aceea, că au cumpĕrat pe doi Românĭ renegațĭ și pe doi Țiganĭ din Săcele, carĭ îmbrăcațĭ în costume românescĭ călĕreau „mândri“ și „făloșĭ“ pe lângă trăsura ministrului, formând garda de elită

Cât pentru banderiștii sașĭ, totușĭ Vinerĭ, când au adus pe episcopul lor erau mai veselĭ, ér la sosirea ministrului, cu tóte că și de rândul acesta au căpătat o taxă de 1 fl. 50 cr. de cal, și au putut odihni peste nópte, păreau a fi eșofațĭ, ca și când ar fi călărit o di întrégă.

Trec peste recepțiunile, carĭ au urmat după sosire, și la carĭ, după cum am audit, ministrul stătea cu mânile în buzunar ca și un nemeș proprietar dela țéră, care-șĭ primesce pe arêndașii sĕi.

Nu mai voesc sĕ amintesc nicĭ reușita deplorabilă a serenadelor festive de Sâmbătă séra; vréu însĕ sĕ accentuez numai atâta, că erĭ diminéță, când mĕ așteptam sĕ vĕd un conduct festiv, urcându-se pe Têmpa, nu vĕdui decât o disordine și o gălăgiă esemplară. Nesce musicĭ cine scie de pe unde, cântând cu falsețe admirabile, plecară de capul lor înainte spre Têmpa; într'un târdiu urmară apoi vre-o câțĭ-va pandurĭ îmbrăcațĭ cu șinóre; apoi érășĭ într'un târdiu veneau, fără nicĭ o ordine nesce corporațiunĭ și școlarĭ; în fine ministrul Perczel însoțit de fișpanul Maurer și de câte-va kalpacurĭ și dolmane urmă încet pe trotoarul de pe „Têrgul Inului“ tot borborosind de credeai, că-șĭ recitézä vor-

birea, ce avea s'o ţină lângă statua lui Árpád.

Ne uitam de jos cum „milenarii“ încunjurară statua, strigară câte-va „éljen-“urĭ musica intona „szozat“-urĭ şi ne gândeam, că şi Têmpa trebuie sĕ sĕ mire, că óre ce pórtă de astă-dată în spate?

In fine la 2 óre „jubilanţii“ începură a se coborî din vêrful délului. Ajungênd în oraş, tocmai la eşire din alea de sus însĕ ce sĕ vadă ochii lor? O cavalcadă admirabilă de 80 *Junĭ albĭ şi Curcanĭ românĭ* braşovenĭ, îmbrăcaţĭ în costumele lor frumóse şi pitorescĭ; ei călĕriau mândri ca nisce şoimĭ de munte pe stradele Braşovului spre gară, pentru de-a întêmpina pe nou alesul şi sfinţitul lor preot dela biserica St. Nicolae din Scheiu. Urmà după ei un lung şir de trăsurĭ, pline cu inteligenţă şi popor român. Óspeţii milenarĭ priveau surprinşĭ la acéstă privelişte neaşteptată şi impuitóre, şi-i audĭei întrebând: „Várják az oláh püspököt?“ (Aştéptă pe episcopul român?), despre care unii în naivitatea lor credéu, că vine sĕ aducă omagiele întârdĭate representantelui guvernului la serbarea milenară din Braşov.

Dér curênd s'au convins de amăgirea lor! Nu trecù o óră şi étă se ivesce convoiul român, venind dela gară cu noul preot.

Am audit vorbindu-se, că ministrul Perczel, şedênd într'o trăsură cu fişpanul ar fi vĕdĭut din depărtare frumosul convoiu, şi desigur, că acéstă ultimă impresiune ce a dus'o cu sine din Braşov îl va fi făcut sĕ se îndoiéscă, că Românii ar fi aşa de sĕlbatici cum îi crede el, şi aşa de neculţĭ cum póte îi i-a descris colegul sĕu Banffy, şi de sigur, că în calea sa pănă la Budapesta va fi zărit în vis de mai multe orĭ pe mândrii Junĭ dela pólele Têmpei, şi se va fi gândit, că óre astfel de ómenĭ cu atâta simţ pentru obiceiurile lor naţionale pot fi despoiaţĭ vr'odată cu puterea de limba şi de naţionalitatea lor?

S.

Intrunirea clubŭrilor electorale.

CONVOCARE.

Alegĕtorii românĭ **din oraşul şi comitatul Braşovului** sunt convocaţĭ la adunarea generală, ce se va ţiné **Joi în 10 (22) Octomvre 1896 la 2 óre după amédĭ** în sala cea mare a hotelului central Nr. I.

Ordinea dĭilei: a) Reconstituirea clubului electoral pentru viitorul period; b) alegerea bărbaţilor de încredere, carĭ vor avé sĕ participe din cele patru cercurĭ electorale ale acestui comitat la conferenţa generală dela Sibiiu.

Braşov, 16 (18) Oct. 1896.

Dr. A. Mureşianu.

Convocare. Alegĕtorii românĭ, aparţinĕtorĭ cercului electoral dietal al Aiudului sĕ invită cu onóre la conferenţa, ce sĕ va ţinea în Blaj *Mercurĭ în 21 Octomvre n. la órele 4 d. a.* în sala cea mare dela hotelul „Univers“, pentru alegerea alor doi bărbaţĭ de încredere la conferenţa electorală generală a alegĕtorilor dietalĭ românĭ din Transilvania şi Ungaria convocată pe 24 Octomvre n. — Blaşiu la 18 Octomvre n. 1896.

Dr. Aug. Bunea. **A. C. Domşa.**

Convocare. Alegĕtorii românĭ din ambe cercurile electoralĭ ale Cluşiului sunt învitaţĭ cu tótă onórea la conferenţa electorală, ce se va ţinea Marţĭ în 20 Oct. st. n. la 6 óre în casina română din loc.

Obiectele: 1) Reorganisarea clubului electoral. 2) Alegerea a 4 membrii pentru conferenţa generală electorală convocată pe 24 Oct. a. c. la Sibiiu.

Din şedinţa clubului electoral ţinută în 18 Oct. 1896.

Alesiu Pop, v.-preşied. **Basiliu Podóba,** secretar,

Convocare. Stând în pragul alegerilor dietale, alegĕtorii românĭ din comitatul Turda-Arieş prin asta se convócă la o adunare, care se va ţinea în Turda la 22 Octomvre n. la 11 óre a. m. în otelul „Central“.

Obiectele vor fi: Consultărĭ cu privire la alegerile dietalĭ şi alegerea a doi delegaţĭ pentru conferenţa electorală generală, ce se va ţinea în 24 Octomvre st. n. în Sibiiu. — *Turda*, 18 Octomvre n. 1896.

Ioan Mesaros, preş. clubului elect. **Ales. Pop Romonţianu** secretar.

P. T. In faţa alegerilor dietale şi provocaţĭ de mai mulţĭ bărbaţĭ de ai noştri, conchemăm prin acésta conferenţa alegĕtorilor dietalĭ românĭ din Comitatul Solnoc-Dobâca *pe 22 Octomvre 1896* la 10 óre înainte de amiadĭ în cancelaria advocatului Dr. Todor Mihali, la care avem onóre a invita pre toţĭ alegĕtorii dietalĭ românĭ.

Unul dintre objectele conferenţei va fi şi alegerea bărbaţilor de încredere pentru conferenţa generală a alegĕtorilor românĭ, care are se se ţină la Sibiu în 24 Octomvre 1896.

Dees 17 Octomvre 1896.

August Munteanu. **Dr. T. Mihali.**

A cui e Budapesta?

La întrebarea acésta rĕspunde „Alkotmány“ într'un articul scris din incidentul actualelor corupţiunĭ electorale, dĭcênd între altele:

Budapesta este oraş europén, dér nu e capitală unguréscă. Ea este *cel mai mare oraş jidovesc de pe întreg rotogolul pământului*, deóre-ce nicăirĭ nu se găsesc la un loc 150,000 de Jidanĭ, cum se găsesc aicĭ (în Budapesta), unde ale lor sunt palatele, ale lor fabricele, ale lor băncile, ale lor sunt firmele comerciale, a lor este casa oraşului, a lor camera advocaţială, a lor pressa şi edificiul „Lloyd“.

Şi guvernul lui Banffy atêrnă dela ei (dela Jidanĭ); dela ei primesce banii pentru alegerĭ, Jidanii îi cresc politica, ei ţin partida liberală legată, şi pe deputaţii liberalĭ îi iau în serviciul intereselor lor.

Aşa-déră opiniunea publică a Budapestei nu este independentă, ba e cea mai dependentă de Jidanĭ şi de guvern în întrégă ţéra. Aicĭ, aşa-déră, o opoziţiă mai însĕmnată nu esistă, însĕ pentru aceea în sînul poporului totuşĭ esistă „partidă poporală“, numai cât acésta este acum suprimată. O vom libera-o noi acuşa, după ce vom ajunge la guvern... Deşi „partida poporală“ n'a pus în candidaţiă 400 de persóne, cum a făcut guvernul, pentru aceea totuşĭ între partidele opoziţionale ea are cei mai mulţĭ candidaţĭ. Décă alegerile ar fi pure, acum imediat am ajunge la guvern şi numai decât am face revisia (legilor politice-bisericescĭ.) Dér în urma tiraniei guvernului lui Banffy şi a alianţei cu partida Kossuthistă, numai peste cincĭ anĭ vom puté avé majoritatea şi atuncĭ revisiunea va şi urma...

Adunarea despărţĕmêntului II (Zêrnescĭ) al Asociaţiunei.

Bran, Octomvre 1896.

In 6 Octomvre st. n. şi-a ţinut al II-lea Despărţĕmênt (Zêrnescĭ) al Asociaţiunei adunarea generală în Bran. Se hotărîse anul trecut, ca cu ocasiunea acésta sĕ se arangeze şi o esposiţiă din tóte ramurile industriale şi economice ale poporului român de aicĭ. Acésta însĕ nu s'a putut din mai mult motive justificabile, pe carĭ Ilustritatea Sa D-l Cav. de Puşcariu ni-le arătă destul de clar.

Ce privesce adunarea în sine nu ne-a mulţămit aprópe de loc, deóre-ce, afară de inteligenţa Brănénă şi jur, poporul Brănean a lipsit total. Un singur Român din popor n'ai putut vedé la acéstă adunare.

D-l director al despărţĕmêntului, advocat *Nicolae Garoiŭ*, îşĭ şi esprimă nemulţămirea în vorbirea de deschidere, dĭcênd între altele: „Mĕ simt tare nemângăiat, D-lor, când pe lângă cununa frumósă de inteligenţă, nu pot vedé un singur ţĕran român, pentru a cărui desvoltare culturală şi economică alergăm în tot anul în mijlocul poporului, ca cu cunoscinţele nóstre sĕ contribuim la înaintarea lui culturală. Nu sciu ce ar fi causa acestei aparinţe întristătóre; presupunerile mele nu vréu sĕ le justific atribuind causa D-lor Vóstre, ca unora, carĭ ar trebui sĕ staţĭ în cea mai intimă legătură cu poporul, informându-l despre tot ce se face pentru el. Ajunge décă vĕ declar, că nu mĕ pot entusiasma pentru nicĭ o idee, când lipsa poporului românesc dela acéstă adunare lasă un gol neşters în sufletul meu, un gol supĕrător în acéstă adunare. Dée Dumnedĭau, ca în viitor acésta sĕ nu se mai întêmple“.

Acéstă opărélă a atins pe toţĭ membrii de faţă, adunarea a decurs fără nicĭ un entusiasm.

Propunerĭ marcante nu s'au făcut. S'a presentat o interesantă disertaţiune de cuprins bogat higienic, lucrată anume pentru popor, de d-l Dr. *Stoica*, medicul cercului. Disertaţiunea s'a cetit, durere numai, că munca plină de rodnicíă a d-lui medic, care se interesézá cu vervă adevĕrat apostolică de sănĕtatea poporului, în al cărui mijloc lucrézá, a fost aşa de rĕu rĕsplătită prin faptul, că poporul român din Bran pentru care a fost întocmită, lipsia total.

Pe lângă preoţimea Brăneană, care s'a presentat aprópe complet a fost de faţă şi d-l fisolgăbirĕu Borosnyai şi capelanul rom. cat. din Bran Martonfi.

Mulţămită stăruinţei D-nei şi D-lui doctor Stoica, s'a dat şi o masă comună, unde s'au rostit toaste frumóse şi petrecurăm în animaţiă mare. La acéstă masă au luat parte şi mai multe persóne distinse din Bran.

Numĕrul membrilor ordinarĭ s'a mai sporit cu vre-o 6.

Dée Dumnedĭeu, ca în viitor adunările despărţĕmêntului sĕ fiă mai succese şi mai însufleţite.

T. D. C.

Congregaţia comitatului Făgăraş.

Comit. Făgăraşului, Octomvre 1896.

In 14 Octomvre n. c. s'a ţinut adunarea municipală de tómnă a comitatului Făgăraş. Peste tot adunarea a decurs liniştit. S'a iscat o discuţiă mai viuă la punct 3, privitor la „Raportul scaunului scontrar“. Incă în şedinţele anteriore s'a fost decis, ca sĕ se ia mĕsurĭ severe, ca indicele despre evidenţele banilor orfanalĭ, carĭ până aci erau în regulă, sĕ se aducă în ordine. Cu acéstă ocasiune d-l *Dr. Şenchea* sulevà din nou cestiunea, imputênd neglígenţă vĕdită, deóre-ce nicĭ acum causele orfanalĭ nu sunt în regulă, deşi numĕrul amploiaţilor s'a sporit. Atrage atenţiunea fişpanului şi pretinde sanarea rĕului în timpul cel mai scurt.

La acésta se scólă preşedintele scaunului orf. şi dĭce, că e greu a se face regulă, *deóre-ce numele vin schimbate* şi nu aşa după cum le au ei în evidenţă.

Dr. Şerban replică, că acéstă anomaliă se întêmplă în urma şovinismului şuchiat al amploiaţilor, carĭ schimbă numele numai sĕ se pótă recomanda graţiei mai înalte, călcând în picióre legea de naţionalitate. Spune, că nu-i mirare, décă preşedintele nu-şĭ cunósce afacerile orfanalĭ când din Paraschiva fac Piroska, din Macruţ-Marucz, schimonosind numele de botez şi familiă ale bieţilor orfanĭ. Românii erump în aprobărĭ sgomotóse. „Poitaşii“ strigă „*eláll*“. Se nasce un sgomot infernal. Preşedintele sună clopoţelul şi cu voce ameninţătóre închide discuţia, trăgênd în mod arbitrar dungă peste socotéla întrégă.

Incă ceva: S'a făcut un statut de pădurărit. D-l căpitan *Stanciu*, ca membru al comisiunei de censurare studiând acel statut, a propus *reieptarea lui ca neacomodat.* Se miră cum de comitatul îl aduce din nou la desbatere, după ce d-sa l'a respins ca neacomodat. Ca sĕ ne arate şi motivele pentru ce l'a respins, binevoì a ne arăta cuprinsul unor paragrafĭ, carĭ nu conţineau nicĭ mai mult, nicĭ mai puţin, decât *darea pădurilor în administraţia statului*; ba unii paragrafĭ cuprindeau astfel de condiţiunĭ, încât proprietarii de pădurĭ deveneau prin ei adevĕraţĭ iobagĭ ai pădĭitorilor de pădurĭ.

Nu mai espun pretensiunile formulate, căcĭ e ceva de neînchipuit în acest timp de lumină. Se vede, că d-nii au gândit, că vor scóte-o la cale mai uşor şi apoi plătesce Române, că ai pe cine ţiné. După o desbatere meritorie însĕ, proiectul s'a respins cu adausul, ca sĕ se dea comunelor şi proprietarilor spre studiare, şi numai după ce îşĭ va face fiă-care observările sale sĕ se trimită din nou la comitat, avênd a ancheta asupra acestora o comisiune de esperţĭ, cunoscĕtorĭ de tóte împrejurările locale referitóre la acest statut. Peste celelalte obiecte s'a trecut în linisce. Ce privesce membrii românĭ, s'au presentat în numĕr corespundĕtor.

T. d. C.

SCIRILE DĬILEI.

— 7 (19) Octomvre.

Măcelul dela Mehadica în congregaţiunea comitatului. In congregaţiunea comitatului Caraş-Severin, ce s'a ţinut în 15 şi 16 Octomvre n. c., vice-şpanul comitatului a raportat şi asupra cunoscutului măcel dela Mehadica. Era de prevĕdĭut cum are sĕ fiă acest „raport“. Vice-şpanul spuse scurt şi simplu, că el a studiat causa „pe basa datelor oficióse“ şi a aflat, că „*singur poporul român din Mehadica pórtă vina la sĕvîrşirea acelui măcel*“. Membrul Coriolan Brediceanu, apĕrătorul Mehadicanilor, a cerut şi propus suspendarea şi punerea în cercetare disciplinară a solgabirĕului, notarului şi primarului, dér punêndu-se propunerea la vot, *ea a fost respinsă.* Aşa-déră de-ocamdată afacerea măcelului dela Mehadica ar fi „resolvată“. Gendarmii au luat pe bieţii ómenĭ la gónă, fugind după ei prin sat şi împuşcându-i dela spate, — ér vina pentru acésta o pórtă „singur poporul român“, cel împuşcat şi măcelărit! Mai audĭtu-s'a undeva o judecată ca asta?... In aceeaşĭ congregaţiune s'a primit fără nicĭ o schimbare proiectul de regulare a ocupaţiunilor făcute în izlazele comunale din fosta graniţă, lucrat de d-l Ilie *Curescu* şi soţii, ér d-l *Dr. Dobrin* a făcut o interpelare în causa propunerii limbei românescĭ la gimnasiul din Lugoş.

—o—

Instalarea nou alesului preot dela biserica S.-lui Nicolae din loc, după cum am anunţat în numĕrul trecut, s'a sĕvîrşit erĭ. Preotul instalant, d-l Dr. V. *Saftu*, sosind dela Sibiiu cu trenul accelerat de după amédĭ, a fost întimpinat la gară de un numĕr fórte mare de popor şi inteligenţă din loc, în numele cărora l'a salutat d-l prof. *A. Vlaicu*, la care d-l Dr. Saftu a rĕspuns, fiind ambele vorbirĭ urmate de urărĭ de „sĕ trăéscă“ ale celor presenţĭ. Conductul, care era imposant, plecà apoi spre oraş, mergênd în frunte un banderiu de vre-o 80 de călăreţĭ, în frumosul şi curatul lor port naţional. Unii dintre ei purtau stindarde în colorĭ românescĭ ardelenescĭ, parte unicolore, parte bicolore. Admirabilĭ erau cu deosebire călăreţii *albĭ*, carĭ în costumele lor uniforme şi de-o rară frumseţă, decoraţĭ cu brâne, cu pantlicĭ şi cu cocărdĭ naţionale la căciulĭ, atrăgeau atenţiunea lumei şi invidia streinilor, carĭ toţĭ se grămădeau pe strade pentru a-i privi. Banderiul era urmat de-un şir fórte lung de trăsurĭ, în numĕr de vre-o 60. In total, conductul a fost cât se póte de frumos. D-l Dr. Saftu a fost condus în biserica S.-lui Nicolae, unde l'a salutat d-l protopop Petric, la care d-l Saftu a rĕspuns mulţumind atât d-lui protopop Petric, cât şi d-nului protop. Voina pentru bunăvoinţa, ce i-au arătat, şi promiţênd, că va lucra cu devotament pentru binele poporului şi interesul bisericei. La urmă noul preot fù condus la locuinţa sa, petrecut de mulţimea publicului adunat.

—o—

Adunare comitatensă. Astădĭ la 11 óre a. m. s'a ţinut adunarea estra-ordinară comitatensă a comitatului Braşov, al cărei obiect a fost cetirea rescriptului regesc,

prin care se provócă comitatul a lua disposițiunĭ privitor la alegerea deputaților dietalĭ pentru dieta convocată pe 26 Noemvre c.

—o—

Călĕtoria Suveranilor rușĭ. Majestățile Lor rusescĭ și marele duce de Hessa au sosit în 16 c. la ora unu și ¼ în Hamburg și au fost primițĭ de împĕrătésa Frederic, generalul Wittich, ca representant al Împĕratului și de autoritățĭ. Majestățile Lor au asistat la punerea primei pietre a capelei rusescĭ, apoi s'au dus, în mijlocul aclamațiunilor mulțimei, la castelul Friederichshoff, unde s'a servit un lunch. La 4 óre séra au plecat la Darmstadt, însoțite până la gară de împĕrătésa Frederic. Se asigură, că Majestățile Lor rusescĭ vor sosi Duminecă în Wiesbaden, ca sĕ facă o visită marei ducese Constantin.

—o—

Noul archidiacon al părților sătmărene. Cetim în „Familia“: Aflăm cu bucuriă, că Esc. Sa episcopul Mihail Pavel a numit archidiacon al părților sătmărene și selăgene, aparținĕtóre diecesei de Oradea-mare, pe d-l *Dr. Felician Bran*, pân' acuma protopop onorar, profesor de limba română și de religiunea gr. cat. la gimnasiul din Oradea mare, conferindu-i tot-odată și parochia română din Careii-marĭ, dimpreună cu protopopiatul de acelașĭ nume. Archidiaconatul sătmărean, avênd sub jurisdicțiunea sa opt protopopiate, este un post de frunte în ierarchia bisericéscă gr. cat. și o expositură cardinală a episcopatului românesc din Oradea-mare. De aceea vedem cu mulțumire și cu încredere deplină, că pentru serviciul acesta se trimite un bărbat instruit și stăruitor, înzestrat cu sentimente naționale, care mai avênd întru ajutor și vigórea tinereței, va împlini nu numai speranța poporenilor, carĭ l'au cerut unanim, ci tot-odată va rĕspunde cu demnitate și la înalta sa chiămare de conducĕtor al bisericilor și școlelor române din părțile acele!

—o—

Principesa Ghisela de Bavaria, fiica împĕratului Franciso Iosif, după cum aflăm va pleca din Sinaia astăḑĭ, Lunĭ. Alteța Sa a sosit în Sinaia Vinerĭ; toțĭ miniștri au venit cu soțiile lor ca sĕ-o întimpine și au stat acolo până la plecarea principesei.

—o—

Manevre marĭ în România. Din Bucurescĭ se anunță, că în primăvara viitóre se vor face marĭ manevre. Vor fi concentrate câte o jumĕtate din cele patru corpurĭ de armată din țéră. Tómna viitóre se va concentra tot pentru manevre cealaltă jumĕtate din fiă-care corp de armată și contingentele de reserviștĭ pe 10 anĭ din urmă.

—o—

Societatea de lectură „S. Vulcan“ a tinerimei studióse dela gimnasiul sup. gr. cat. din Beiuș s'a constituit în 26 Septemvre n. c. In privința acésta ni-se scrie: Adunându-se tinerimea în sala comună — în frunte cu d-l prof. Ioan Kéri ca conducĕtor al societății, — d-nul director gimn. Ioan Butean, printr'o vorbire bine nimerită arătă scopul societăților și în special scopul societăței nóstre, îndemnând pe membri la lucrare continuă. După acestea s'au ales funcționarii societății în următorul mod: notar al ședințelor: Ioan Chiș st. cl. VIII; notar al corespondențelor: Leontin Boroș cl. VIII; secretar: Victor Kretz cl. VIII; bibliotecar: Tit Doroș cl. VII: archivar: Iuliu Chiș cl. VII; cassar: Ioan Iacob cl. VII; controlorĭ: Ardelean I., Pavel C. cl. VIII și Maiorescu I. cl. VII. In fine d-nul conducĕtor, arătând mai de-aprópe datorința fiă-cărui funcționar, îi îndémnă la împlinirea consciențiósă a oficiului concredut. — Beiuș, 17 Oct. 1896: *Leontin Boroș.*

—o—

O comună arsă. Se scrie, că în 14 Oct. n. c. marea comună *Bandul de Câmpiă*, din comitatul Mureș-Turda, a căḑut pradă flacărilor *aprópe întrégă.* Se presupune, că focul, care a isbucnit ḑiua pe la ameḑĭ, a fost pus de-o mână blăstĕmată.

—o—

Comerciu de mărfurĭ cu România. Camera comercială din Brașov, pe basa unui ordin ministerial, aduce la cunoscința meseriașilor, că în înțelesul vămei comerciale a căilor ferate române, orĭ-ce însemnare (arătare) falsă a pachetelor cu mărfurĭ se va pedepsi în banĭ. De aceea se atrage atențiunea respectivilor, că la însemnarea mărfurilor sĕ se încunjure astfel de falsificărĭ și sĕ se arate precis suma cât prețuesce marfa.

—o—

Furtună grozavă. Din Ostenda se telegraféză, că pe marea de Nord furibundéză o furtună grozavă; mai multe năi au fost, până acum, înecate de undele mărei și mai multe sute de persóne și-au perdut viéța.

—o—

Adunările de controlă, carĭ erau sĕ se țină în 26, 27 și 28; respective în 29, 30 și 31 n. c. nu se vor ținé în acele ḑile. La timpul sĕu se va face cunoscut ținerea lor.

—o—

Societatea „Progresul“ din Făgăraș. Comitetul acestei societățĭ rógă pe toțĭ acei domnĭ, cărora li-s'au trimis liste de inscriere (colectare) în favorul societății, sĕ binevoéscă a retrimite listele până în 23 Octomvre n. c. fiind adunarea generală convocată pe 26 Octomvre.

—o—

Reuniunea română de cântărĭ și musică din Oravița-Montană arangéză cu ocasiunea adunării generale a *Reuniunii învĕțătorilor rom. gr. or.* dela școlele confesionale din diecesa Caransebeșului Dumінecă în 13 (25) Octomvre 1896 în sala hotelului „Coróna ung.“ din loc un **Concert** împreunat cu **Teatru.** — Programul este următorul: 1. W. Kopriva: *„Imnul nopții“*, cor micst cu solo pentru alt (esec. d-șóra Ana Stepan). 2. **Strengarescii.** Intermezzo comic de Crivanescu. Persónele: Dirigentul d-l Iancu Cerbu. Tenoristul I d-l Const. Cucu. Tenoristul II d-l Dr. Petru Cornean. Basistul I d-l Nicolae Băiaș. Basistul II d-l Alexa Perian. 3. **Sub pĕr.** Operată comică de A. Conradi, localisată de I. T. Persónele: Ion Dan d-l Nicolae Băiaș. Ana fiica lui, d-șora Elena Pavlovits. George Stan d-l Lazar Dragoescu. Nițu fiul lui d-l Const. Cucu. Mihaiu Ciulu d-l Ioan Paleu. Păun fiul lui d-nul Rudolf Cucu. Căprariul satului d-l Ioan Velcelean. Țĕranĭ, țĕrance, După aceea urméză joc. Intrarea de persónă 50 cr. Venitul curat e destinat pentru fondul reuniunii învĕțătorescĭ. Suprasolvirĭ se primesc cu mulțămită și se vor chita pe cale publică.

Afacerea de onóre Rațiu, Coroianu și Lucaciu.

Este cunoscut cetitorilor noștri, că dela faimósa crisă a „Tribunei“ încóce s'a accentuat un aspru conflict între Lucaciu și Dr. Rațiu, de o parte, și Lucaciu și Coroianu, de altă parte. Nu le este însĕ cunoscut, decât póte numai în general, că acest conflict a degenerat în timpul din urmă în nisce atacurĭ pe cât de nedemne și neprecugetate, pe atât de murdare și ofensătóre, pe carĭ le-a lansat mai întâiŭ Lucaciu în „Revista Orăștiei“ și la carĭ a ripostat apoi și „Tribuna“ după cum a aflat de bine. Ne-a repudiat de-a înregistra în foia nóstră aceste atacurĭ personale îndoit condamnabile, pentru-că printr'ênsele se têra causa națională în noroiŭ.

Acum însĕ venim a înregistra faptul, că asupra afacerei de onóre între d-nii Rațiu, Coroianu și Lucaciu s'a constituit un juriu de onóre, care publică următorul proces verbal în „Tribuna“ de Sâmbătă:

Protocol

luat la 15 Octomvre 1896 în urbea Sibiiu în consiliul *juriul de onóre* exmis din partea comitetului național român pentru judecarea și eventual aplanarea diferențelor ivite între președintele comitetului național Dr. Ioan *Rațiu,* membrul comitetului Iuliu *Coroianu* și secretarul Dr. Vasile *Lucaciu.*

Din partea comitetului național se presentă membrii juriului eximis: Dionisiu *Vaida*, Alexandru *Filip*, Dr. *Mihali* și Petru *Truța*, carĭ constituesc și designéză de președinte pe Dionisiu Vaida, ér de notar pe Petru Truța.

Presentându-se Dr. Ioan Rațiu, Dr. Vasile Lucaciu și Iuliu Coroianu, cărora aducêndu-li-se la cunoscință, că comitetul național a denumit juriul de mai sus pentru complanarea și judecarea diferențelor ivite între ei, se provócă a se declara, că primesc judecarea causei prin juriul exmis de comitetul național și nu au ceva esceptiune față de persónele juriului?

Dr. Ioan Rațiu, Dr. Vasile Lucaciu și Iuliu Coroianu se declară, că primesc judecarea causei prin juriul exmis și se supun necondiționat verdictului acestuia, ér față de persónĕle, carĭ constituesc juriul nu au nicĭ o esceptiune.

Dr. I. Rațiu. *Dr. V. Lucaciu.*
Iuliu Coroianu.

In urma acestora presentându-se părțile interesate, și după declarațiunile reciproce Dr. Vasile Lucaciu dă următórea declarațiune:

Declarațiune.

In fața juriului de onóre, exmis de comitetul partidului național român declar, că eu stau pe basa programului național din 1881 și a concluselor conferențelor naționale și a enunciațiunilor comitetului, *nu sunt și nu am fost angagiat cu nicĭ un partid politic afară de patriă.* Din lămuririle și declarațiunile date aceluiașĭ juriu de onóre, de Dr. Ioan Rațiu și Iuliu Coroianu, am primit convingerea și certitudinea, că domnialor stau pe acéleașĭ base politice, și asemenea nu sunt angagiațĭ cu nicĭ un partid politic afară de patriă.

Așa între noi nu esistă nicĭ o diferență principală în cestia națională.

Astfel fiind constatat lucrul, declar, că apĕrându-mĕ de atacurile nedrepte și nebasate apărute în „Tribuna“, la adresa caracterului meu național, sub presiunea indignațiunii juste, *m'am folosit pe afirmațiunĭ și espresiunĭ vătĕmătóre la adresa numiților domnĭ, pe carĭ cu regret le consider prin acésta de neavenite și le revoc.*

Sibiiu, 15 Octomvre 1996.

Dr. Vasile Lucaciu.

Noi, Dr. Ioan Rațiu și Iuliu Coroianu, luăm spre sciință declarația domnului Dr. Vasile Lucaciu, și declarăm din partea nóstră, că pentru cele publicate în „Tribuna“ afară de articolii subscrișĭ de noi, nu putem lua responsabilitatea, ér vătĕmările cele scrise în „Tribuna“ noi nu le-am influențat și le regretăm.

Sibiiu, la 15 Octomvre 1896.

Dr. Rațiu. *Iuliu Coroianu.*

Prin declarațiunile de mai sus consiliul juriului, afacerea ivită între domnii Dr. Ioan Rațiu și Iuliu Coroianu de o parte, ér de altă parte între domnul Dr. Vasile Lucaciu, o consideră de aplanată.

Dat în Sibiiu, la 15 Octomvre 1896.

Dionisiu Vajda, președinte. *Petru Truța,* notar.
Alexandru Filip. *Dr. T. Mihali.*

Caracteristică este observarea, ce-o face redacțiunea „Tribunei“ la „protocolul“ de mai sus. Ḑice, că-șĭ are reservele sale, pe carĭ acuma din considerarea împrejurărilor le suprimă. Adauge apoi:

„Pentru a preveni însĕ pe orĭ și cine, amic și inimic al nostru, constatăm, că afacerea, care a esistat între noi, redacțiunea și părintele Dr. V. Lucaciu, n'am predat'o nicĭ unui juriu și nicĭ intențiunea nu avem s'o supunem verdictului cuiva, decât a însu-șĭ publicului cetitor.... Suntem liniștițĭ în consciința nóstră și îndestulițĭ cu verdictul deja pronunțat al opiniunei publice“....

Oradea mare, 16 Oct. n. 1896.

Mișcărĭ electorale în Bihor. In Comitatul nostru domnesce dinastia lui Tisza, care în mânia opoșițiunalilor maghiarĭ, este frate de Cruce cu D-l Banffy; căcĭ „Banfe nostru“ a recunoscut pe vechiul general de conducĕtorul și sfetnicul partidului guvernamental. Doi puternicĭ aliațĭ împărțesc cercurile alegĕtóre; ĕst mod vulpoiul Tisza este candidat la Orade, fratele sĕu László la Biharia și fiiul generalului, Pista, la Ugra, — un adevĕrat trifoliu pentru Bihorenĭ.

Până aci la Ugra a fost Beöthy Algi, dér a trebuit sĕ facă loc lui Tisza — de unde n'a putut sĕ-l lase necăpĕtuit, ci că după tăndăliturile lui Véghsö, că e bĕtrân, că nu mai primesce, căcĭ el n'are nicĭ spese, clica lui Tisza pe buffonul Beöthy Algernon din nou l'a candidat la Beiușiŭ, cugetând: mai bine spesăm pentru acesta, decât pentru Vișeu, carele și-a mâncat cojile, și a avut destul din omenia liberală; prin urmare renegatul Todor Făssie, lingăul liberalilor, a căḑut din al șeptelea ceriu.

La Ceica în contra lui Goldiș (alias Goldfisch) s'a ridicat un craiŭ nou dela rĕsărit cu numele *Córdă* de viță armean, dér care cântă, descântă și jócă cu Românii și Româncele dela sate; acest domn nu este proprietar în Ceica, și se scrie „Korda Bandi“, ér Românii strigă „Sĕ trăéscă Bándi nostru!“; are marĭ prospecte sĕ fiă ales pentru că preoțimea a înțeles, că d-nul Goldfisch este oprit prin Episcopul dela candidatură; pe cum se aude d-l vicar sĕ fi declarat, că în contra voinței Episcopului nicĭ că se va candida, dér revenind la cuibul sĕu în Orade, de aci a referat în scris Episcopului, că și-a schimbat hotărîrea, și orĭ-ce va da D-ḑeu, el pășesce de deputat la Ceica.

Se înțelege, că partidul guvernamental pentru un astfel de erou, și „Caracter“ îșĭ va trimite tóte forțele în luptă, și fratele Bandi va trebui sĕ-șĭ încórde tóte „Córdele“ diblei sale; decĭ avem sĕ vedem o luptă de șórecĭ și de brósce, predilectele dobitóce ale lui Goldfisch.

Ce sĕ vĕ scriu despre celelalte cercurĭ, în carĭ se vor bate în capete liberalii cu partidul Kossuthist? Cred, că nu interreséză pe publicul român; totușĭ am sĕ vĕ fac cunoscut, că partidul Kossuthist acuma se reculege, și în Orade, în 18 c. va ține adunare candidatóre în contra generalului Tisza; fără resultat, sciu și dânșii, numai cât vor sĕ arate lumii, că generalul nu va fi ales cu aclamațiune. Despre celea ce se vor întêmpla altă-dată.

Coresp.

DIVERSE.

Cânĭ de ambulanță. Dresarea cânilor de ambulanță se urmăresce cu multă activitate în Germania și o mulțime de cânĭ au fost dresațĭ în vederea manevrelor din tómna acésta. Fiă care câne are în spate o șea mică provĕḑută cu buzunare conținênd obiectele necesare pentru pansare și o sticluță cu rachiu. Dresarea acestor animale consistă în a-i învĕța sĕ se opréscă lângă rănițĭ pentru a-le permite sĕ se panseze la rănĭ și sĕ-șĭ potoléscă setea, căcĭ setea e, precum se sciă, marele chin pentru răniții, carĭ au perdut sânge. Șéua acestor cânĭ e însemnată cu o cruce roșie și are și o mică lanternă cu reflectoriu pentru serviciul de nópte. Actualmente cânii scoțianĭ, fórte docilĭ și fórte inteligențĭ fac în deosebĭ obiectul acestui dresagiu.

Literatură.

Din *„Biblioteca pentru toțĭ“*, ce apare în Bucurescĭ în editura librăriei Carol Müller, cele mai noué volume eșite de sub tipar sunt: Nrii 80—81, 82—83 și 84, cuprinḑênd tóte trei părțile din romanul: **Ciocoii vechĭ și noi, sĕu ce nasce din pisică sórecĭ mănâncă“**, de *Niculae Filimon.* Al 85-lea volum, conține: **„Din biografiile scriitorilor românĭ“**, de *Adamescu.* Fiă-care volum costă 30 banĭ, legat frumos 60 banĭ.

*

In Tipo-litografia N. D. Miloșescu din Têrgu-Jiu a apărut: **„Mănăstirea Tismana“**, de *Alexandru Stefulescu,* cu un mare numĕr de clișeurĭ și ilustrațiunĭ istorice escelent esecutate. Valórea acestui op, elegant esecutat, reiese din însu-șĭ titlul cărții. Autorul înfățișéză după documente și inscripțiunĭ mănăstirea Tismana neprețuitul monument istoric din județul Gorj, cea mai vechiă între mănăstirile esistente aḑĭ în România, întemeiată cu 520 anĭ înainte de Radu-Negru-Basarabă. Scurt ḑis: opul d-lui Ștefulescu presentă cel mai mare interes atât din punct de vedere istoric, cât și artistic. Un esemplar costă 4 lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Octomvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.70
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121. —
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.70
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.30
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	137.50
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de argint austr.	101.20
Renta de aur austr.	122.05
Losurĭ din 1860.	144.25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	942.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	404.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	366.85
Napoleondorĭ.	9.53
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.82½
London vista	119 85
Paris vista	47.57½
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.50

Cursul pietei Brașov.

Din 18 Octomvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.48
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans.“

Avis!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	8.05		8 05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15	↓	Budapesta	↑	7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50	↓	Mezö-Telegd .	↑	10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7 08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.	↳	5.24	10 45	tr.pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27	↓	Apahida . .	↑		5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriș . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5 39	7.50		Cucerdea . .		Teiuș Aiud Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1.09	11.49	6.08			Uiuóra . . .			2.49		2.08	4.27
11 09	1.16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08			↓	Crăciunel . .	↑		12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Biașiu . . .		2.48	12.40		11 59	2 26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3 46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59	↓	Mediaș . . .	↑		10.55		10.48	12.45
3 04		4 45		10 22		Elisabetopol .		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighișóra . .		1.06	9.42		9 43	11.33
4.03		6 12		11.12		Hașfalĕu . .		12.52	9.12		9.19	11.16
5 34		7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45		7.38	10.03
6 12		8.37		12.58		Agoștonfalva .			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apața . . .		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58		6.33	8.28
8.—		10.25		2.09	sos.	Brașov . . .	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2 19	pl.		sos.	10 05	5.20			9.08
4.40		12.26		3 01	↓	Timiș . . .	↑	9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3 31		Predeal . .		9.12	3.32		4.14 3.32	8.01
12 00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5.35	9.15			3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoș . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9.35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs. .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriș — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tren de persón	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt					tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marța și Vinerea		8 57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zĕrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zĕrnești	6.20	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

	Numai Luni a comunică	N. Marța comunică		Circulă numai Marța		Numai Vinerĕ circulă
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Țagu-Budatelic . . .		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3.44	8.46
8 33	3.02		Lechința		2.48	7.43
9 07	3 41		Ș.-Măghiăreș		2.01	6.55
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5 52

Arad — Timișóra

6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Seghedin.	6 05	2 30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6 57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.